

**ONYSHCHENKO V.A. FORESTS OF ORDER
FAGETALIA SYLVATICAE IN UKRAINE / Ed.:
S.L. Mosyakin. — Kyiv: Alterpress, 2009. — 212 p.**

Актуальним завданням сучасної геоботаніки є створення детального опису рослинності Європи, а в перспективі — Землі, з використанням єдиних підходів до характеристики рослинних угруповань. Для цього потрібна єдина класифікація рослинності. В Європі найпоширенішою є класифікація, яка базується на принципах, розроблених на початку ХХ ст. Ж. Браун-Бланке. Побудувати загальноєвропейську класифікацію неможливо без наявності матеріалу по кожній з європейських країн. Радянська, а потім — українська геоботаніка розвивалася дещо ізольовано від західноєвропейської. Українські публікації були маловідомими на Заході. В них рідко наводилися повні геоботанічні описи, які є основним видом первинного матеріалу з рослинності, тому західноєвропейським авторам було важко залучити дані з України до своїх аналізів. Ускладнювало обмін інформацією між геоботаніками різних країн використання відмінних класифікацій рослинності. Більшість публікацій українських геоботаніків написані українською або російською мовами, дуже мало їхніх статей друкувалося в міжнародних періодичних виданнях.

Протягом останніх 20-ти років в Україні з'явилося багато праць, у яких використовується і розробляється флористична класифікація рослинності, однак якість значної її частини викликає сумніви. Пропоновані численними авторами інтерпретації рослинних угруповань часто містять серйозні помилки і суперечать одна одній. Нині важливими є узагальнюючі праці з критичним переглядом класифікації, в яких враховувалися б

сучасні тенденції у розвитку цього напрямку геоботаніки. І дуже важливо, щоб ці публікації були відомі геоботанікам інших країн.

Такою працею є й рецензована книга В.А. Онищенко, присвячена великій групі лісових ценозів України — порядку *Fagetalia sylvaticae*, до якого належить більшість букових, грабових, дубових, ясеневих, липових, кленових лісів, а також значна частина вільхових лісів. У цій монографії наводяться характеристики 31 асоціації, які згруповані в 9 союзів. У кожній асоціації дається характеристика видового складу, наводяться домінуючі види, карта їхнього поширення в межах України. Деякі синтаксони описуються автором як нові. В окремому розділі висвітлюються основні закономірності географічної й екологічної варіабельності ценозів. Показано, що асоціації у прийнятому автором обсязі репрезентують ліси певних великих регіонів і географічно замішують одна одну, а субасоціації, які відображають особливості ґрунтових умов, виділяються в межах цих асоціацій за подібними наборами видів. Значну цінність має додаток, який є самостійною частиною праці і містить 802 повних геоботанічних описи. Якби зміни не відбувалися у класифікації рослинності та в самій рослинності, цей матеріал дає змогу відтворити, якою була рослинність широколистяних лісів України в минулому. Він може бути використаний як для вдосконалення класифікації, так і для багатьох інших наукових цілей. Книга написана англійською мовою, що значно полегшить її сприйняття фахівцями з інших країн, але, на жаль, позбавить можливості прочитати із задоволенням і великою користю для себе більшість українських ботаніків, які, як це не прикро, з різних причин не оволоділи сучасною науковою мовою. Вважаю, що авторові слід у найближчий час підготувати друге видання цієї книги, значно доповнене й оновлене, та опублікувати його українською мовою. Безперечно, ґрунтовність, змістовність і якість видання, презентацію якого я з радістю здійснюю, були забезпечені, крім високої кваліфікації автора, ще й завдяки тому, що готувалося воно до друку за редакцією відомого українського ботаніка С.Л. Мосякіна і допомогою видатних фахівців — Т. Діршке (Німеччина), Л.М. Сапегіна (Білорусь) і Т.Л. Андрієнко (Україна).

Змістовна та цікава книга молодого геоботаніка-лісознавця, без сумніву, зацікавить не лише українського читача, але й широке коло ботаніків різних спеціальностей в усьому світі.

К.М. СИТНИК